

Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program

Mezőgazdaság: Harmóniában a természettel

Ezek a felismerések vezettek el a többfunkciós európai agrármodell megfogalmazásához, az e modell elterjesztését szolgáló közös agrár- és vidékpolitika reformjához, támogatási rendszerének kiépítéséhez és közösségi költségvetési forrásainak európai megteremtéséhez.

Ennek szellemében és EU-harmonizációs feladataink megoldása sorában született meg a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program (NAKP), majd az ennek bevezetéséről rendelkező 2253/1999 (X.7.) számú kormányhatározat. A 2002-es költségvetés az agrártámogatások között 2,2 milliárd Ft-ot különített el e támogatási-kifizetési rendszer kísérleti indítására. A mezőgazdasági stratégiaváltás ezzel Magyarországon is elkezdődött!

A Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program

Az NAKP célkitűzéseiben a különböző térségek adottságainak megfelelő, ahhoz igazodó fenntartható mezőgazdasági földhasználat kialakítása fogalmazódik meg olyan módon, hogy az megfeleljen az EU 2078/92 rendeletében foglaltaknak. A program jelentős támogatási elnyert biztosít az ökológiai adottságokon alapuló, multifunkcionális mezőgazdasági földhasználatnak, az EU-ban is megcélzott agrár-vidékfejlesztési politika célkitűzéseinek. Célprogramjai két fő típusba sorolhatók.

Az első fő típust az úgynevezett horizontális vagy országos célprogramok alkotják, amelyek a hazai mezőgazdasági földhasználat teljes területére kiterjednek. Ezen programok célkitűzése az, hogy támogatást nyújtsanak a különféle földhasználati ágakban a környezetbarát termelési, gazdálkodási eljárásoknak, rendszereknek, el segítve ezzel a magyar agrárgazdaság új, hosszú távon is fenntartható és versenyképes fejlődési modelljének kialakulását. Ennek érdekében különböző támogatási programok révén segíti a környezeti szempontokat is figyelembe vevő gazdálkodás elterjedését, az integrált növény-, zöldség- ill. gyümölcsstermesztés, az ökológiai gazdálkodás terjedését, a gyepterületek és vizes élőhelyek ökológiai feltételeknek megfelelő hasznosítását, valamint a környezetbarát állat-tartás kialakulását.

A célprogramok másik fő típusát a zonális vagy térségi célprogramok adják, amelyek az adott térség környezet- és természetvédelmi szempontú mezőgazdasági földhasználatát segítik, hozzájárulva az egyes térségek adottságaihoz illeszkedő gazdálkodási formák elterjedéséhez, a tájgazdálkodás kialakulásához, a terület környezeti, természeti értékeinek megőrzéséhez és fejlesztéséhez. Ezen programok célterületei közé olyan térségek tartozhatnak, amelyek természetvédelmi, talajvédelmi vagy/és vízvédelmi szempontok miatt valamilyen speciális hasznosítást igényelnek. A térségenként kidolgozott földhasznosítási formák, gazdálkodási módszerek alkalmazását támogatják az egyes célprogramok. E térségek hálózatot alkotnak, így kialakulhat az ún. Érzékeny Természeti Területek (ÉTT) hálózata.

A két fő programtípus közös jellemzője, hogy a hozzájuk való csatlakozás önkéntes, a gazda minimum 5 évre szóló szerződést köt az állammal, és a szerződésben foglalt feltételek teljesítése esetén évente megállapított (hektárra vagy számosállatra vetített) kifizetést kap a szerződés időtartamára. Ez fedezi a felvállalt intézkedések miatti esetleges jövedelem kiesést, a felmerülő többletköltségeket, és tartalmaz további 20% ösztönzést annak érdekében, hogy a célprogramokat vonzóvá és a környezetbarát gazdálkodási formákat versenyképesé tegye a gazdálkodók számára.

A felsorolt célprogramokhoz kapcsolódó földalapú támogatásokon kívül szükség van az agrár-környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó beruházás jellegű támogatásokra is. Ezek körébe az alábbiak tartozhatnak:

- szántó/gyep konverzió,
- gyümölcsös telepítése,
- Qshonos állatok beszerzése,
- az állattartáshoz kapcsolódó legeltetési berendezések helyre-állítása, létesítése (karámépítés, itatók, stb.),
- agrár-környezetvédelemhez kapcsolódó eszköz, illetve járulékos munkagép beszerzése,
- talajvízháztartás helyreállítása,
- épület beruházások,
- feldolgozási, marketing támogatások stb.

